

Asten, 12 juli 2023

Voorzitter, leden van de raad, college, luisteraars en kijkers van Siris e.a.,

Eerst onze basis op orde.

Voor ons ligt de Voorjaarsnota 2024. Bij de behandeling hiervan kijken we nog even terug naar de voorjaarsnota en begroting 2023 én uiteraard naar de toekomst.

Onze dank gaat uit naar iedereen die betrokken is bij het tot stand komen van deze voorjaarsnota.

Vorig jaar trokken wij bij de behandeling van de voorjaarsnota 2023 nog de conclusie dat er veel onzekerheden zijn, maar dat er financieel betere tijden zouden aanbreken. Bij de behandeling van de begroting in oktober 2022 moesten we concluderen dat er van een financieel evenwicht nog geen sprake was.

Dat baarde ons zorgen. Nu - juni 2023 - moeten we helaas vaststellen dat deze zorgen nog niet zijn weggenomen. Integendeel, de gemeenten zien als eerste de gevolgen van het landelijke beleid, of beter gezegd het ontbreken hiervan.

Met de val van het kabinet vrijdag jl. zal dit voorlopig niet verbeteren.

In de voorjaarsnota van het Rijk staat opgenomen dat gemeenten er vanaf 2027 structureel geld bij krijgen, maar ook dat is geen zekerheid. De terugval van middelen ten opzichte van 2025 bedraagt vanaf 2026 circa 3 miljard euro.

Als gemeente zijn wij cruciaal voor het welzijn van onze inwoners en moeten wij onze verantwoordelijkheid nemen, maar met het voorliggende financiële plaatje wordt het steeds moeilijker om het werk adequaat te doen.

Als alle opgaven en wettelijke verantwoordelijkheden overeind blijven onder deze financiële condities, heeft dit onherroepelijk gevolgen voor onze inwoners. Er zullen dan wederom lastige keuzes gemaakt moeten worden en dat terwijl de uitdagingen voor onze inwoners alleen maar groter zijn geworden.

Maar, zover is het gelukkig nog niet.

Onze meerjarenbegroting 2024-2027 laat in 2024 en 2025 een positief resultaat zien. Het college kiest ervoor om de begroting 2024 sluitend aan te bieden in afwachting van keuzes van het Rijk op de langere termijn.

Voorzitter, betekent dit dan dat we maar braaf op onze handjes moeten gaan zitten?

Het antwoord van onze fractie is dan; nee.

Wij hebben ambities om onze gemeente nog mooier te maken, maar dat willen we wel op een verantwoorde wijze doen.

In deze beschouwing op de voorjaarsnota noemen wij een aantal uitgangspunten waaraan wij onze wensen en bedenkingen koppelen en geven wij aan hoe we nu tegen nieuwe wensen aankijken.

Het eerste uitgangspunt is dat wij instemmen met voorstellen die de basis zoveel mogelijk op orde brengen en dat er veel nieuwe wensen pas concreet kunnen worden als er door het Rijk meer structurele duidelijkheid over onze meerjarige financiële positie wordt gegeven. En hopelijk is dit snel!

En daarom vindt onze fractie dat we de grote thema's waar mogelijk moeten opschuiven of dat we ze gefaseerd uitvoeren. Daar waar het gefinancierd wordt met structureel geld zal er prioritering moeten worden aangegeven.

Dit betekent niet dat we stil moeten staan op deze thema's maar we vallen immers ook niet om.

Het tweede uitgangspunt is dat we geen lastenverzwaring voor onze inwoners willen m.u.v. de indexering. Concreet betekent dit geen verhoging van zowel de OZB als van de afvalstoffenheffing.

Als derde uitgangspunt vindt onze fractie dat we op dit moment moeten inzetten om onze basis zo goed mogelijk op orde te krijgen.

Onze fractie bedoelt hier dat we nu prioriteit geven aan de investering in mensen en iets minder aan stenen.

Voorzitter, dit betekent niet dat we minder ambitieus zijn geworden. Wij zijn nog steeds gedreven door passie en ambitie en wij staan nog steeds achter de ambities die vermeld staan in het coalitieakkoord 2022-2026.

Maar we moeten nu ook realistisch zijn en zolang wij onvoldoende zicht hebben op onze financiële toekomst doen wij een pas op de plaats.

Geld wat je nu niet hebt, kun je ook nu niet uitgeven.

Het college zei bij de presentatie van de voorjaarsnota dat men er op rekent dat het Rijk met een oplossing komt.

Dat is ook het signaal wat wij in de afgelopen jaren hebben afgegeven.

Maar het mogelijke tekort van € 3 miljoen wat dreigt, moeten wij wel uiterst serieus nemen en hier nu naar handelen.

Dan het programmaplan:

1 Bestuur en veiligheid

De griffie is onder de huidige omstandigheden erg kwetsbaar. Voor nu stemt onze fractie in met een uitbreiding van 1FTE. Wij zijn ons er van bewust dat hiermee de griffie formatie nog niet op orde is.

Wij moeten onze basis op orde brengen om toekomstig goed te kunnen anticiperen en te voldoen aan onze kerntaak: het leveren van een goede dienstverlening. De conclusies die getrokken zijn in het SWOT-onderzoek onderschrijven wij en daarmee ook het toekennen van het structurele extra budget vanaf 2024.

Wij gaan er van uit dat de echte knelpunten als eerste worden aangepakt en hierdoor onze basistaken.

Vanuit goed werkgeverschap vinden wij het van belang dat we voor onze werknemers een aantrekkelijk gemeente zijn en blijven en goed personeel koesteren.

- De invulling van een onafhankelijk rekenkamer is met ingang van 1 januari 2024 verplicht en hiermee is een structureel bedrag van € 22.100 gemoeid.

- De wens om de bestuursvleugel te verbouwen heeft voor ons nu geen prioriteit.

- Het investeringskrediet beschikbaar stellen voor de aanleg van nieuwe bluswatervoorzieningen vinden wij noodzakelijk. Wij hebben onlangs in het kader van preventie geattendeerd op het toenemende gevaar van brand in ons buitengebied.

2. Ruimtelijk Domein

- In dit domein zien we veel ontwikkelingen die incidenteel geld kosten.

Wij vragen het college kritisch te zijn op wat er uitgevoerd gaat worden, omdat vanaf 2024 ook deze reserve slinkt.

Uiteraard moet er gebeuren wat niet kan worden uitgesteld en daarom vragen wij het college een onderbouwde prioritering aan de raad voor te leggen.

- De aanpassing van de milieustraat Asten-Someren (raming p.m.), wachten wij af.

- Wij vinden dat het ambitieniveau m.b.t. het Burgemeester Ploegmakerspark verder moet worden uitgewerkt. Het uiteindelijke uitvoeringsbudget is t.z.t. afhankelijk van deze ambitie.

- Voor de herinrichting van het evenemententerrein naar Park't Loverveld zijn weliswaar voor een deel al middelen beschikbaar gesteld.

Onze fractie heeft bij de behandeling van dit onderwerp voorstellen gedaan om het plan aan te passen, waardoor we nog steeds een kwalitatief mooi park krijgen, maar de kosten behoorlijk gereduceerd worden. De realisatie van de plannen koppelen wij aan het zicht op een gezonde meerjaren begroting, waarbij wij ons kunnen voorstellen dat hier intussen werk met werk wordt verricht.

De werkzaamheden van de wateropgave t.g.v. het centrum van Asten moeten voor 2030 uitgevoerd zijn. Het voorbereidingsplan moet dan in 2026 starten en dat vinden wij belangrijk. De fractie Samen voor Asten staat achter deze ontwikkeling maar wij hanteren hier ook een consequente lijn zoals verwoord in ons 1^e uitgangspunt.

Wij begrijpen de commotie in Heusden heel goed waarom we van gemeenschapsgeld een park aanleggen en geen plein. Onze opvatting over dit laatste is bekend en het is daarom ook niet aan ons om dit uit te leggen.

3. Sociaal Domein

- Het netto krediet voor de “revitalisatie Sportpark Heusden” willen wij pas beschikbaar stellen als we meer zicht hebben op onze structurele financiële positie.

Wij vernemen graag van het college hoe urgent deze revitalisatie is.

Desnoods zou er een incidentele financiering kunnen plaatsvinden vanuit de algemene reserves, maar alleen als deze reserves dit toestaan.

Dit geldt ook voor de reservering van de geluidswerende maatregelen als er aantoonbare geluidsklachten ontstaan bij de nog aan te leggen padelbanen bij T.V. de Meijvink.

Een andere suggestie is om hier een knip aan te brengen en het volledige sportpark later aan te pakken en nu geld te reserveren voor de geluidswerende maatregelen zodat de tennisvereniging alvast verder kan.

- Onze fractie staat achter de nieuwe wens om de inkomensgrenzen voor de onderstaande regionale en lokale uitvoeringen te harmoniseren in Peelregio verband en te kiezen voor een inkomensgrens van 120% (is nu 110%) van de participatiewetnormen.

Samen voor Asten wil dat er geïnvesteerd wordt in preventieve zorg en ondersteuning voor onze inwoners, hoewel het financieel niet altijd direct inzichtelijk zal zijn wat het oplevert.

Regelingen op financieel gebied om mensen te ondersteunen zijn belangrijk, om inwoners te laten participeren in onze samenleving

Iedereen moet mee kunnen doen .

- De realisatie van de nieuwe binnensportaccommodatie vinden wij een belangrijk onderwerp. Hiervoor is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. De raming voor de investering is voorlopig p.m.

- Onze fractie vindt dat er voor de grote burgerinitiatieven geen budget meer moet worden opgenomen. Hiermee is een behoorlijk bedrag gemoeid wat we niet aan iets anders kunnen besteden, ook als er geen initiatieven worden ingediend.

Bij je eigen huishoudboekje zet je immers ook geen geld op je spaarrekening zolang je rood staat op je lopende rekening.

Als we een goed initiatief ontvangen en de raad kan instemmen, kunnen we op dat moment geld beschikbaar stellen (meer of minder dan €50.000) en dan wordt het onderdeel van onze “eigen” wensen.

4. Financiën, Control en Economie

- Bijdrage mobiliteitsmaatregelen Schaalsprong Brainport.

Vanwege de (economische) groei in de Brainport regio zijn grote investeringen op mobiliteit noodzakelijk om de regio bereikbaar te houden.

Onze gemeente wordt voor twee projecten aangeslagen t.w. ;

. de korte termijnmaatregelen A2 randweg en het multimodale Knoop/station Eindhoven centraal. Voorzitter, hier is een bedrag mee gemoeid van € 852.852!

Onze fractie heeft grote bedenkingen de over hoogte van deze bijdrage.

Wij willen niet in deze mate opdraaien voor dure projecten die ook nog eens tijdens de uitvoering vaak duurder worden, zonder betekenisvolle invloed en sturingsmechanismen.

Later dit jaar wordt een MRE breed raadsvoorstel voorgelegd waarin wij gevraagd worden in te stemmen met de bekostigingsproblematiek en het oprichten van een Regionaal bereikbaarheidsfonds Brainport en dan komen wij hier zeker op terug.

Hoewel de bijdrage van de gemeenten hieraan maar +/- 10% bedraagt is dit veel geld voor een kleine gemeente als Asten en wij realiseren ons goed dat onze invloed klein is.

Maar wij stellen ook vast dat Asten een beroerde bereikbaarheid heeft en dat onze inwoners meer over hebben voor de inzet om de A67 te verbreden en een goede busverbinding naar het stedelijk gebied te borgen.

Samenvattend;

Wij blijven rijden, maar soms moet de handrem erop, maar we vallen niet om.

Hopelijk trekt de mist snel op en kunnen we verder gas geven en verder werken aan onze plannen.

Wij blijven ambitieus, maar ook realistisch en wij willen een aantal belangrijke projecten in de toekomst uitvoeren.

Naast de beschikbare financiële middelen is ook de personele capaciteit een risico.

Wij doen in deze voorjaarsnota een aanzet om de personele formatie in een beter evenwicht te krijgen, maar deze is daarmee nog niet op orde. Dit heeft voor ons nu wel een hoge prioriteit en is een belangrijke basisvoorwaarde om onze inwoners goed te kunnen bedienen en plannen uit te voeren.

En... wij willen geen lastenverhoging voor onze inwoners.

Voorzitter, dit is onze algemene beschouwing in de eerste termijn en we gaan over tot de orde van de dag.

Fractie samen voor Asten

Maarten van den Boomen	Marieke van Oosterhout	Math Vankan
Rene van Dijk	Mattheus Shamoun	Remco Wever
Tiny van den Eijnden	Twan van Teeffelen	